

Preek over Daniel 6:

Broeders en zusters,

Daniël in de leeuwenkuil, wie kent het verhaal niet? Ook kinderen leren dit verhaal al gauw kennen. Ik kan me tenminste nog precies de tekening herinneren in de kinderbijbel van Anne de Vries gemaakt door tekenaar Cornelis Jetses: Daniel te midden van die leeuwen die hem totaal geen kwaad deden. Toen ds. Kruithof en ik besloten een preken-serie over Daniel te gaan houden leek me een preek maken over Daniël in de leeuwenkuil nog niet het moeilijkste. Dan staan er wel ingewikkelder gedeelten in het bijbelboek Daniël. En dat is ook wel zo, maar toch is die geschiedenis van Daniël in de leeuwenkuil niet zo simpel. De gebeurtenissen zijn wel goed te begrijpen, maar de verklaring is ingewikkelder. Want het is natuurlijk prachtig dat God door middel van een engel die leeuwen de muil snoert, maar veel vaker is dat niet gebeurt en zijn kinderen van God als martelaar gestorven voor de wilde dieren. Een voorbeeld daarvan is Perpetua. Weet u wie dat is?

Normaal gesproken had ik dat waarschijnlijk ook niet geweten, maar ik weet het wel omdat mijn vrouw Marja de doopnaam Margaretha Perpetua heeft. Marja is op 6 maart geboren en naar goed katholiek gebruik de volgende dag, terwijl haar moeder nog in het kraambed lag, op 7 maart gedoopt. En 7 maart is de dag van de heilige Perpetua. Op 7 maart in het jaar 203 na Chr. is namelijk de 22 jarige Perpetua als martelares gestorven vanwege haar geloof. Zij kwam als jonge moeder samen met haar dienstmeisje Felicitas voor een wilde koe in de arena te staan omdat zij weigerde haar geloof in de Here Jezus op te geven. Net als Daniël wilde zij God meer gehoorzaam zijn dan de mensen. De christenmannen die op dezelfde dag terecht stonden moesten het zelfs opnemen tegen een beer of een panter. De wilde koe verwondde de beide vrouwen wel ernstig, maar uiteindelijk zijn ze door het zwaard omgebracht. En deze verhalen zijn aan te vullen met vele, vele verhalen met mensen die omwille van hun gelovig-zijn enorm lijden hebben moeten doorstaan. Ik bladerde onlangs door het krantje 'Stem van vervolgte christenen' en dan wordt je je ervan bewust hoe nog altijd jonge weduwen hun mannen zijn kwijtgeraakt alleen omdat zij de Here Jezus willen volgen. Dat schijnt het in landen als Irak en Nigeria echt gevaarlijk te zijn. Vooral als je als moslim christen wordt loop je groot gevaar en kan het je maar zo je leven kosten.

En als je nu het verhaal van Daniël, die zo wonderlijk gered werd, omdat hij trouw bleef aan God, afzet tegen die verhalen van vervolgte christenen of dat verhaal van Perpetua dan is het nog niet zo heel simpel. Waarom grijpt God bij Daniël wel in, en in die andere situaties niet.

Misschien is het wel zo dat we ook niet moeten proberen dit te verklaren. De bijbel doet dat namelijk zelf ook niet. De bijbel legt ook niet uit waarom bijvoorbeeld Petrus uit de gevangenis wordt bevrijd en de apostel Jakobus, die in dezelfde tijd ook gevangen genomen werd, wordt gedood. De bijbel doet er verslag van, maar legt het niet uit. God is ons blijkbaar ook niet altijd een verklaring schuldig. Laten we daarom onze vragen maar even parkeren en eerst het verhaal van Daniël eens gaan bekijken.

Daniël is inmiddels een oude man geworden. Als jonge man heeft hij te maken gehad met Nebukadnezar, later met Belsassar, beiden waren koningen van het grote rijk van Babel. Maar ten tijde van Belsassar werd het rijk van Babel verslagen door de Perzen. Precies zoals Daniël had uitgelegd aan Nebukadnezar weet u nog. Die droom van dat beeld met een gouden hoofd, borst en armen van zilver, buik en lendenen van koper, benen van ijzer, voeten van ijzer en leem. Dat gouden hoofd was Babel, en nu is dus de tijd aangebroken van het tweede rijk, het rijk van de zilveren borst en armen, het rijk van de Perzen, waarvan Darius regent was onder de eerste koning Kores. Deze Darius is een veel ernstiger figuur dan Belsassar, die, terwijl de vijand voor de stad ligt, nog een orgie viert. Darius was een bekwaam organisator. Hij stelde 120 stadhouders aan over zijn grote rijk, De NBV heeft het over 120 satrapen, daar wordt het niet bepaald duidelijker van naar mijn idee. Boven deze stadhouders stelde hij een soort driemanschap aan, en Daniël was de belangrijkste woordvoerder van dat driemanschap. De koning overwoog zelfs Daniël over zijn hele rijk aan te stellen. Daniël bekleedde dus op z'n oude dag zo ongeveer de post van minister-president. Natuurlijk wekte dit de hevige jaloezie van die 120 stadhouders. Moest nu die Jood Daniël boven hen allen uitsteken? Vandaar dat rijksbestuurders een manier gingen verzinnen om Daniël onderuit te halen. Maar in Daniëls bewind was er geen enkele grond te vinden voor een aanklacht. Daniël was van onbesproken gedrag, omdat, zegt vs. 4, in hem *een uitnemende geest was*. Even bij stil staan: Daniël had een geweldig hoge positie, maar toch was er niets op

hem aan te merken. Blijkbaar was de regeerder Daniël dezelfde als de gelovige Daniël. Hij was een kerel uit één stuk. Niet zonder zonde, maar wel betrouwbaar. Er was om zo te zeggen, geen onderscheid tussen het doordeweekse leven en het zondagse leven. Daar houdt deze hooggeplaatste Daniël ons wel even een spiegel voor. “Soms moet je wel vuile handen maken in de maatschappij” hoor ik vandaag nog wel eens zeggen. Daniël niet! Hij past er voor. Hij is onberispelijk. Ook op zijn hoge positie laat hij zich niet in met wereldse praktijken. Er was geen Monica Lewinsky te vinden die wel even een boekje open zou doen over Daniël, geen ongewenste intimiteiten, zodat hij later zich weer in allerlei bochten moest wringen om de plooiën recht te strijken. Hij kon niet betrappt worden op fraude of steekpenningen. Daniël laat zich niet leiden door wat iedereen doet, maar hij gehoorzaamt God. Ook toen die belachelijke wet van Meden en Perzen werd ingevoerd: *ieder mens die binnen dertig dagen enig verzoek richt tot enige god of mens behalve de koning zou in de leeuwenkuil geworpen worden*. Ook toen bleef Daniël volharden in zijn vrome levenswandel. Driemaal daags knielde Daniël neer op zijn bovenkamer, met een open venster richting Jeruzalem, om te bidden tot God. Wat een zegen voor een land als haar regeerders de gewoonte hebben om te bidden! Dat was uiteindelijk het enige waar ze hem op konden betrappen: bidden!

Daar wil ik ook nog wel even wat meer over zeggen. Wat we in ieder geval moeten proberen te voorkomen is dat we het verhaal Daniël lezen met de uitkomst in gedachten. Daniël wist niet van te voren dat hij de leeuwenkuil zou overleven. Hij wist dat het een reële optie was, dat hij het leven zou verliezen als hij bleef volharden in het gebed.

Ik heb wel eens gehoord dat mensen het gebed van Daniël willen uitspelen tegen de woorden van Jezus in Matt. 6: *wanneer gij bidt, ga in uw binnenkamer, sluit uw deur en bid tot uw Vader in het verborgene; en uw Vader die in het verborgene ziet, zal het u vergelden*. Zie je wel, Daniël doet het helemaal niet goed. Hij had gerust op een stil plekje, in het geheim kunnen bidden, was hem niets overkomen. Maar dan moeten we wel even goed lezen in welke context Jezus deze woorden zegt. Jezus doelt op de Joodse leiders van zijn tijd. Zij staan graag in de synagogen en op de hoeken van de pleinen te bidden als een demonstratie van vroomheid: kijk mij eens even gelovig wezen mensen, zien jullie wel hoe trouw ik bid. Zij maken van hun

gebed een showtje en daar moet Jezus nu net niets van hebben. “Zodra wij in ons bidden erop gericht zijn zelf goed over te komen, houd dan maar op” zegt Jezus. Trouwens diezelfde tekst uit Matt. 6 wordt ook vaak aangehaald als men moeite heeft om aan een bidstond mee te doen: ‘Jezus roept toch op om in je binnenkamer te gaan. Bidden is een privézaak’. Maar dat wil Jezus helemaal niet zeggen. Hij wil niet zeggen dat er nooit situaties zijn dat je kunt deelnemen aan een bidstond of groepsgebed. Het gaat Hem er om dat het ook in onze publieke gebeden niet gaat om mooie, vrome volzinnen, het gaat om ons hart. Stort je hart uit, zoek God met een oprecht hart, zonder show, gewoon zoals je bent, geen tale Kanaäns of gebedstaal, maar gewoon, voor mijn part in het dialect. Als het maar echt is, gericht op God zelf en geen show voor elkaar. Wie een show wil kan inderdaad beter in z’n binnenkamer gaan. Letterlijk staat er trouwens voorraadkast. In het bijbelboek Handelingen zie je vaak juist iets gebeuren als de gemeente eenparig in gebed is. De uitstorting van de Heilige Geest vond zelfs plaats toen de volgelingen van Jezus samen in gebed waren! Ziet u hoe belangrijk het is, dat we de dingen in zijn verband lezen. Matt. 6 is helemaal geen argument om niet naar de bidstond te komen.

Daniël had een bovenkamer en daar bad hij altijd richting Jeruzalem. En daarmee gaf Daniël geen showtje van vroomheid. Daarmee laat Daniël gewoon zien van Wie hij het verwacht in het leven: de God van Israel, wiens huis stond in Jeruzalem. De tempel, die door de Babyloniërs was verwoest. De plek waar Israel altijd bad tot God. Die tempel kan nu dus geen huis van gebed meer zijn, maar Daniël blijft bidden. Hij wil die verbinding met God in stand houden. Hij wist het: als ik blijf bidden teken ik misschien mijn doodvonnis....maar als ik stop met bidden dat teken ik voor eeuwig mijn doodvonnis. Want die verbinding met God kan ik niet missen...wil ik niet missen....geen dag, dus zeker geen 30 dagen. Ongeacht de konsekwenties.

We weten de gevolgen. Daniël komt in de leeuwenkuil terecht. Hoe Darius ook probeert onder zijn eigen wet uit te komen, hij vindt geen uitweg. Je kunt je afvragen wie er eigenlijk vast zit aan die wet, Darius of Daniël? Zo werkt dat met zonden. Zonden zijn een valstrik waarin je uiteindelijk vast komt te zitten. Dat zien we ook bij Darius. Zijn zondige wet bezorgt hem een chaotische dag. Hij probeert van alles te verzinnen om onder zijn eigen wet uit te komen. Darius had een slechte nacht. Hij doet geen oog dicht. Hij was één en al onrust. Bij Daniël lezen we iets anders. Hij

wist het, wat er ook gebeurt, gehoorzaamheid aan Gods wet maakt vrij, en zonde is een strik waarin je gebonden raakt.

Daniël wordt werkelijk bevrijd uit zijn benarde positie. God stuurt een engel die de muilen van de leeuwen toesluit. De volgende morgen is Darius zo onder de indruk van de God die bevrijd dat hij in zijn hele rijk laat omroepen:

Door mij wordt bevel gegeven, dat men in het gehele machtsgebied van mijn koninkrijk voor de God van Daniel zal vrezen en beven; want Hij is de levende God, die blijft in eeuwigheid; zijn koningschap is onverderfelijk en zijn heerschappij duurt tot het einde; Hij bevrijdt en redt, en doet tekenen en wonderen in de hemel en op de aarde, Hij die Daniël uit de macht der leeuwen heeft bevrijd.

Een wonderlijk, niet alledaags verhaal. En toch wil ik proberen er lessen uit te trekken voor ons vandaag, gewone mensen, die met vallen en opstaan christen willen zijn in het jaar 2012. Wat me in ieder geval aansprak is dat Daniël een kerel uit één stuk was. Hij was op zijn werk in woord en daad herkenbaar als gelovige. En dat leven als gelovige leefde hij niet in eigen kracht. Het was niet Daniëls werk, maar Gods werk in Daniël. Want Daniël klemde zich vast aan de God van Israel. Hij zocht Hem, iedere dag opnieuw, op zijn knieën. Die hooggeplaatste Daniël maakt zich klein voor de Koning der koningen. En daar schaamt hij zich niet voor. Daniël kent zijn plek. Een les voor ons. Tegenwoordig zeggen we wel eens 'geloven doe je in de kerk'. Maar dat is niet waar: 'geloven doe je op je werk'. Ons getuigenis is niet dat we naar de kerk sloffen met elkaar. Ons getuigenis is dat we net als Daniël mensen uit één stuk zijn. Op mijn werk ben ik gelovig, op school ben ik gelovig, op het voetbalveld ben ik gelovig, op feestjes ben ik gelovig. Daar is geen verschil in.

De tweede les die ik leer is dat God werkelijk alle macht heeft. Als het moet snoert Hij leeuwen de mond, laat hij Daniëls vrienden niet omkomen in het vuur, geneest Hij zieken en wekt Hij doden op. Waarom geloof ik dat? Omdat God zich zo openbaart in de bijbel. De wonderen die God verricht zijn illustraties van Gods Koninkrijk. God laat zien dat het lijden van deze tijd niet het laatste woord heeft. Het is waar: veel kinderen van God hebben het leven gelaten als martelaar voor de wilde dieren. Maar daar blijft het niet bij. Daniël in de leeuwenkuil leert mij dat er een andere tijd aanbreekt. Er komt een tijd aan dat *de wolf bij het schaap zal verkeren, en de panter zich zal neerleggen bij het bokje, het kalf, de jonge leeuw, en het mestvee zullen*

tezamen zijn, en een kleine jongen zal ze hoeden.....de zuigeling zal bij het hol van een adder spelen en naar het nest van een giftige slang zal een gespeend kind zijn hand uitstrekken. Men zal geen kwaad doen noch verderf stichten op gans mijn heilige berg, want de aarde zal vol zijn van de kennis des Heren....(Jesaja 11).

Daniël leert mij daar aan vast te klampen. Het venster open, gericht op God. Van Hem verwacht ik mijn heil. Nogmaals, Daniël wist niet dat hij de leeuwenkuil zou overleven. Hij had ook als martelaar kunnen sterven. Maar hij wist wel...er is meer. Net als die hele rij van oudtestamentische gelovigen die in Hebréeën 11 genoemd worden. Zij hebben de vervulling van Gods beloften niet gezien, maar wel vanuit die belofte geleefd. Omdat zij wisten God houdt zijn woord. God gaat wat krom is recht maken. In deze wereld, maar ook in de levens van mensen. Al je tranen, al het lijden, al het onrecht, wordt rechtgebogen. God ziet het wel, de martelaren om zijns Naams wil, God ziet het wel, als je achteruit wordt gesteld omdat je Jezus wil volgen. God ziet het wel als je nu met lijden, verdriet en ziekte hebt te maken.

Daniël spoort je aan om vol te houden. Blijf bidden. Blijf ook voor elkaar bidden! Want op de achtergrond van de geschiedenis van Daniël is er ook een geestelijke strijd bezig. Gods tegenstander wil ons graag van het gebed afhouden. In Daniëls tijd was dat bijna gelukt. De tempel, het huis van gebed, was al vernietigd. En die vreemde wet van Meden en Perzen zou het gebed helemaal doen verstommen. Gods tegenstander wordt ook een leeuw genoemd. Hij gaat rond om te zien wie hij kan verslinden. Hoe wapenen we ons tegen deze leeuw? Net als Daniël op onze knieën. Persoonlijk en met elkaar.

Blijf daarom bidden....net als Daniël

Wees een mens uit één stuk....net als Daniël

Blijf vertrouwen op God, ook al kost het je alles....net als Daniël

Want God heeft het laatste woord. De Romeinenbrief zegt het zo krachtig:

Want ik ben er zeker van dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid, die over ons geopenbaard zal worden.

Lieve broeder, lieve zuster, durf je dat te geloven, durf je daar je leven op te bouwen? Amen

G.P. Hartkamp
September 2012
Wapenveld